

BİLİM ve TEKNİK

C İ L T 4 1 S A Y I 4 8 4

"Benim mânevi mirasım ilim ve aklıdır"
Mustafa Kemal Atatürk

Sahibi

TÜBİTAK Adına Başkan V.

Prof. Dr. Nüket Yetiş

Genel Yayın Yönetmeni

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Raşit Gürdilek

(rasit.gurdilek@tubitak.gov.tr)

Yayın Kurulu

Güldal Büyükdamgacı Alogan

Çiğdem Atakuman

Ekmel Özbay

Ahmet Onat

Mehmet Mahir Özmen

Teknik Koordinatör

Duran Akca

(duran.akca@tubitak.gov.tr)

Redaksiyon

Zeynep Tozar

(zeynep.tozar@tubitak.gov.tr)

Araştırma ve Yazı Grubu

Gülşün Akbaba

(gulgun.akbaba@tubitak.gov.tr)

Alp Akoğlu

(alp.akoglu@tubitak.gov.tr)

Bülent Gözcüoğlu

(bulent.gozcelioglu@tubitak.gov.tr)

Serpil Yıldız

(serpil.yildiz@tubitak.gov.tr)

Yıldız Takımı Editörleri

Gökhan Tok

(gokhan.tok@tubitak.gov.tr)

Elif Yılmaz

(elif.yilmaz@tubitak.gov.tr)

Bilim ve Teknik Sanat Yönetmeni

Ayşegül D. Bircan

(aysegul.bircan@tubitak.gov.tr)

Yıldız Takımı Sanat Yönetmeni

Aytaç Kaya

(aytac.kaya@tubitak.gov.tr)

Web Uygulama

Sadi Atılğan

(sadi.atilgan@tubitak.gov.tr)

Okur İlişkileri

Zehra Şen

(zehra.sen@tubitak.gov.tr)

Vedat Demir

(vedat.demir@tubitak.gov.tr)

İbrahim Aygün

(ibrahim.aygun@tubitak.gov.tr)

İdari Hizmetler

Kemal Çetinkaya

(kemal.cetinkaya@tubitak.gov.tr)

Aslında kapak görüntümüz yeterince açık ediyor; ama buradan da haber verelim: Bu sayımızda bir süredir ihmal ettiğimiz gökyüzüne yeniden dönelim dedik. Ama ne dönüş!.. Haberleriyle, teknoloji atılımlarıyla, Güneşimiz ve kardeşlerinin oluşumları, işleyişleri ve geleceklerini irdeleyen bütüncül bir modelle ve evrenin tümü konusundaki çağdaş anlayışımızın üzerine oturduğu büyük bir kuramla döndük. Hatta zamana açılan kapıları da şöyle bir araladık, arkalarındaki kurt delikleri, zaman makineleri neymiş, bir daha bakalım dedik. Vural Altın Hocamız sık sık hatırlatır; bilgilerin özümsemesi için belli aralıklarla tekrar edilmesinin önemini vurgular. Eh o zaman bize de yıldızların nasıl oluştuklarını, farklarını, bu farkların evrimlerine ve sonlarına etkilerini bütün bir resim halinde yeniden sunma görevi düştü. Kendisine de evrendeki "görünebilir" tüm yapıları, yıldızları, gezegenleri ve bizleri oluşturan tüm elementlerin hangi yıldızlarda nasıl pişirildiğini bir Yeni Ufuklara ekiyle bir kez daha açıklamak. En zor görevse, dergimizin fizik yazarlarından Dr. Sadi Turgut'a düştü. Her ne kadar öğrenmiş, anlamış gibi yapsak da hâlâ günlük gözlemlere şartlanmış beynimizin "Yok artık!..", "Hadî canım..." gibi ifadelerle karşıladığı görelilik kuramı önermelerini, sizlere kolayca anlayacağınız çizimler, grafikler ve düşünce deneyleriyle sunan bir CD hazırladı. Tabii, bizim Bilim CD'leri dizimizin teknik tasarımını yapan genç "İLG"çilerden Can Kılıç kardeşimizin başarılı animasyonlarıyla. Einstein'ın uzay ve zaman konularını işlediği özel görelilik kuramını, dizimizin 6. CD'si olarak bu sayımızla sizlere sunduk. Uzay, tarih ve özellikle bilimkurgu merakına gem vuramadığımız arkadaşımız Gökhan Tok da uzay kulübünün yeni üyeleriyle, yeni hedeflerin bir derlemesini yaptı. Söz açılmışken hatırlatalım. Çok olumlu bir yankı bulan CD'lerimizi hızla çoğaltıyoruz. Einstein'ın çağdaş kozmolojiye temel oluşturan imvelli hareket ve kütleçekim konularındaki devrimci düşünceleri üzerine inşa ettiği genel görelilik kuramı da sırada. Kuantum Mekaniği, Evren, Hücre, Uyku ve Rüya, Anadolu Faunası, Beyin ve Sinir Sistemi, Klonlama, Karadelikler ve daha pek çok CD'de kuyrukta bekliyor. Bu diziden yeni haberi olmuş, ya da bazı sayılarını kaçırmış olan okurlarımıza da müjdeyi verelim. Artık bunları sık zarflarıyla kitapçılardan da alabilecekler.

Benden, sizden çok daha iyi biliyorlar ya, yine de şu bizim Yıldız Takımı'na İnternet'in girdisi çıktısını göstermek görevini de arkadaşımız Alp Akoglu yerine getirdi. Bu arada İnternet'te dolaşan tüm bilgilerin, verilerin, filmlerin, müzik parçalarının, bilim ve haber portallarının, "chat" köşelerinin fiziki ağırlığının ne kadar olduğunu gösteren bir uzman araştırması da bulduk ve sizler için çevirdik. Sonuç epeyce ağır; ama burada açıklamayalım, sürpriz olsun...

Epeydir değinmek isteyip de bir türlü sıra getiremediğimiz bir konu hakkında da bir kaç söz: Sanal Sergi'yi birkaç yıl önce başlattığımızda iki sayfa yer ayırıyorduk. Şimdiyse inebilirsen 6 sayfanın altına in! Profesyonellere taş çıkartacak öyle çalışmalar yolluyorsunuz ki (bu arada sayı 50.000'i aşmış), insan hangisini seçip dergiye koyacağını şaşırıyor. Dergimize koyarken birbirleriyle renk uyumu, güçlü ifade vb. kısıtlara bakıyoruz. Ancak tam ekran kullanıldığında görkemi, detayları, renkleri ortaya çıkan fotoğrafları da Web sayfamıza saklıyoruz. Başta bu sergiyi yadırgayanlar oldu; hâlâ da var. Ama biz bu köşenin, yalnızca bilgi aktaran değil, gençlerimizin yaşamlarında karşılaştıkları tüm sorunlara, üstlendikleri tüm rollere de eğilen, özel sorularına yanıt buldukları sağlık, psikoloji sayfalarıyla, kendilerini sınavıp geliştirmelerine yardımcı olan zeka oyunları, doğa sayfalarıyla, mekanik becerilerini geliştirmeye yönelten hobi sayfalarıyla YAŞAYAN BİR DERGİ olma hedefimizde bize yardımcı olduğunu düşünüyoruz. Saygılarımla

Raşit Gürdilek

Yazışma Adresi	: Bilim ve Teknik Dergisi Atatürk Bulvarı No: 221 Kavaklıdere 06100 Çankaya - Ankara	Internet e-posta	: www.biltek.tubitak.gov.tr : bteknik@tubitak.gov.tr
Yazı İşleri	: Tel: (312) 427 06 25 (312) 427 23 92 Faks: (312) 427 66 77		: ISSN 977-1300-3380
Satış-Abone-Dağıtım	: Tel: (312) 467 32 46 (312) 468 53 00/1061 ve 3438 Faks: (312) 427 13 36		: Fiyatı 3,50 YTL (KDV dahil) Yurtdışı Fiyatı 5 EURO.
TÜBİTAK Santral	: Tel: (312) 468 53 00	Dağıtım	: Merkez Dağıtım A.Ş.
Adres	: Atatürk Bulvarı, 221 Kavaklıdere 06100 Ankara	Baskı	: Promat Basım Yayın A.Ş. www.promat.com.tr
Reklam	: Tel: (312) 427 06 25 (312) 427 23 92 Faks: (312) 427 66 77		: Tel: (0212) 456 63 63